

Laki

vaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vaalilain (714/1998) 11 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 271/2013,
muutetaan 11 §:n 1 momentti, 16 §:n 3 momentti, 29 §:n 1 momentti, 42 §:n 1 momentti, 53 §:n 1 momentti, 60 §:n 2 momentin johdantokappale, 99 §:n otsikko ja 2 momentti, 112 §, 143 §:n 4 momentti sekä 143 l §:n 3 momentin 2 kohta,
sellaisina kuin niistä ovat 11 §:n 1 momentti laissa 271/2013, 16 §:n 3 momentti laissa 361/2016, 29 §:n 1 momentti laissa 1132/2019, 42 §:n 1 momentti laissa 431/2010, 99 §:n otsikko ja 2 momentti laissa 1404/2009 sekä 143 l §:n 3 momentin 2 kohta laissa 649/2021, sekä
lisätään 99 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1404/2009, uusi 3 momentti sekä 185 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 649/2021, uusi 2 momentti seuraavasti:

11 §

Vaalipiirilautakunta

Aluehallintoviraston on hyvissä ajoin ennen eduskuntavaaleja asetettava jokaiseen 5 §:ssä tarkoitettuun vaalipiiriin vaalipiirilautakunta. Sen toimikausi kestää, kunnes uusi lautakunta on valittu. Lautakunnan asettaa se aluehallintovirasto, jonka alueeseen vaalipiiri tai suurin osa siitä maantieteellisesti kuuluu.

16 §

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan työskentely

Vaalilautakunta nimeää vaalipäivän äänestystä varten yhden tai useamman vaaliavustajan. Vaaliavustajasta säädetään 73 §:ssä. Vaalilautakunta voi ottaa avustavaa henkilöstöä äänestyslippujen laskemista ja järjestämistä varten sekä 77 §:ssä tarkoitettua äänioikeusrekisterin ja muiden oikeusministeriön tietojärjestelmien käyttämistä varten. Vaalitoimikunta voi ottaa avustavaa henkilöstöä äänioikeusrekisterin käyttämistä varten.

29 §

Äänioikeusrekisterin käyttö

Äänioikeusrekisteriin merkitään sen mukaan kuin 5 ja 6 luvussa säädetään, milloin ja missä äänioikeutettu on äänestänyt. Merkinnän voi tehdä yleisen ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsija tai vaalitoimikunta taikka vaalilautakunta tai kunnan keskusvaalilautakunta tai keskusvaalilautakunnan pyynnöstä Digi- ja väestötietovirasto. Jos merkintä havaitaan virheelliseksi, sen voi korjata vain kunnan keskusvaalilautakunta tai sen pyynnöstä Digi- ja väestötietovirasto.

42 §

Presidentinvaalin ehdokasluettelot

Helsingin vaalipiirilautakunta laatii 38. päivänä ennen vaalipäivää pidettävässä kokouksessaan presidentinvaalin ehdokasluettelon, johon sovelletaan, mitä ehdokaslistojen yhdistelmästä 41 §:ssä säädetään.

53 §

Asiakirjojen ja vaalileimasimien toimittaminen

Oikeusministeriön on hyvissä ajoin ennen ennakkoäänestyksen alkamista lähetettävä kuntien keskusvaalilautakunnille ennakkoäänestyksessä käytettäviä asiakirjoja. Keskusvaalilautakuntien on toimitettava asiakirjat edelleen yleisten ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijoille, kotiaäänestyksen vaalitoimitsijoille sekä vaalitoimikunnille. Näitä asiakirjoja on lähetettävä myös ulkoministeriölle toimitettaviksi ennakkoäänestyspaikkoina oleville Suomen edustustoille ja suomalaisten laivojen päälliköille.

60 §

Ennakoäänestyksen päättämistoimet

Silloin kun äänioikeusrekisteri on käytössä ennakkoäänestyspaikassa, vaalitoimitsija tai vaalitoimikunta:

99 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Vaalien tuloksen vahvistamisen jälkeen äänestysliput ja kappale ehdokaslistojen yhdistelmää tai presidentinvaalin ehdokasluetteloa on pantava päällykseen, joka sinetöidään oikeusministeriön määräämällä tavalla. Ne on säilytettävä, kunnes lähinnä seuraavat vastaavat vaalit on toimitettu. Vaalipiirilautakunta luovuttaa edellä tarkoitettuja asiakirjoja säilytettäväksi aluehallintovirastolle.

Vaalipiirilautakunnan pöytäkirjat liitteineen säilytetään pysyvästi oikeusministeriön määräysten mukaisesti.

112 §

Jäsenäänestys

Ehdokkaiden asettamista varten puolueen on toimitettava vaalipiirissä salainen ja yhtäläiseen äänioikeuteen perustuva jäsenäänestys, johon ovat oikeutettuja ottamaan osaa vaalipiirissä asuvat puolueen ja sen perusjärjestöjen henkilöjäsenet.

Jäsenäänestystä ei kuitenkaan järjestetä, jos siihen on nimetty enintään niin monta henkilöä kuin puolueella on oikeus asettaa ehdokkaita vaalipiirissä. Jäsenäänestystä ei tarvitse järjestää myöskään, jos puolue säännöillään muulla tavoin huolehtii siitä, että vaalipiirissä asuvan jäsenistön kansanvaltaiset mahdollisuudet vaikuttaa ehdokkaiden asettamiseen toteutuvat.

143 §

Presidenttiehdokkaan tai presidentiksi valitun pysyvä estyneisyys tai kuolema

Ehdokkaan asettamisesta ja ehdokashakemuksen jättämisestä tässä pykälässä tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan, mitä 129—134 §:ssä säädetään. Ehdokasta, jonka puolue tai valitsijayhdistys oli aikaisemmin säädetyssä järjestyksessä asettanut, pidetään kuitenkin ilman uutta hakemusta edelleen puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaana, jollei puolue tai valitsijayhdistys ole peruuttanut aikaisempaa hakemustaan tai ehdokkaaksi asetettu 133 tai 134 §:ssä tarkoitettua suostumustaan. Hakemuksen tai suostumuksen peruutus on tehtävä Helsingin vaalipiirilautakunnalle viimeistään 47. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16.

143 l §

Vaalien tuloksen vahvistaminen aluevaaleissa

Aluevaalilautakunnan on tuloksen vahvistamisen jälkeen viipymättä:

2) annettava luettelo valtuutetuiksi valituista ja heidän varajäsenistään aluevaltuustolle ja tiedotettava siitä sillä tavalla kuin hyvinvointialueen ilmoitukset saatetaan tiedoksi;

185 §

Vaaliviranomaisen rikosoikeudellinen vastuu

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös vaalipiirilautakunnan, aluevaalilautakunnan ja kunnan keskusvaalilautakunnan ottamaan henkilöstöön.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2025.

Helsingissä 27.6.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Oikeusministeri Leena Meri